

8.10.19

Til Hovedbestyrelsen

Forslag til dagsorden på REP-mødet 23-24 november 2019

Den voldsomt stigende efterspørgsel på råstoffer lægger et stort pres på naturen og miljøet. På den baggrund opfordrer vi til, at DN hurtigst muligt udarbejder en klar og slagkraftig råstofpolitik, der kan fungere som fundament for landsforeningens arbejde med at påvirke den fremtidige råstofgravning i naturgavnlig retning, og som samtidig kan fungere som værktøj i afdelingernes løbende indsats på råstofområdet.

En ændret og bæredygtig udnyttelse og efterfølgende muligheder for at omdanne de tømte grave til natur vil kræve en ændret lovgivning og en national plan, der pålægger regionerne et fælles ansvar for råstofindvinding, og ikke som i dag hvor den enkelte region selv er ansvarlig for levering af råstoffer til eget forbrug. Vi opfordrer derfor til, at Danmarks Naturfredningsforening tager initiativ og går forrest i arbejdet med at få en bæredygtig og naturgavnlig udnyttelse af råstofgravningen.

Råstofgravning 2019:

Danmarks natur og landskab er ikke kun udfordret af intensiv landbrugsdrift, forurening, trafik anlæg og byudvikling, men også af en stadig mere intensiv råstofgravning. Projekter som Statens og Hvidovre kommunes ni nye holme i Køge Bugt ud for Avedøre, den planlagte Fehmern Belt forbindelse, byudviklingen i Københavns Nordhavn - herunder opfyldning af 100 ha havneareal og nye bydele i det centrale Aarhus og i Aarhus Nord er blot nogle af de mange anlægsprojekter, der er i gang eller på vej i Danmark.

Alle projekterne forudsætter massivt forbrug af de mest basale råstoffer, nemlig ler, kridt, sand, grus og sten til opfyldning, stabilisering og ikke mindst som cement og tilslag i de millioner af kubikmeter beton, der skal bruges til de planlagte anlæg og byggerier landet over.

I april sidste år forventede Danske Regioner i en fremskrivning 2016-2041 et stigende råstofforbrug, der allerede i 2022 når op på 41 millioner kubikmeter, stigende til 45 millioner kubikmeter pr. år. Det forventede råstofbehov leder til bekymring i byggebranchen, om der overhovedet kan skaffes råstoffer nok til de ambitiøse planer. I den forbindelse kan vi pege på mulighederne for at udvikle alternative materialer til erstatning for grus, f.eks. ved øget genbrug af byggeaffald.

Råstoffefterspørgslen må også lede til en stærkt stigende bekymring i Danmarks Naturfredningsforening over råstofindvindingens og -transportens indvirkning på miljø, natur og

landskab. Specielt natur og landskaber på Sjælland tæt på hovedstadsområdet lider i dag betydelig skade på grund af den intensive råstofgravning.

Grusgravene anlægges som åbne sår i ofte geologisk og naturmæssigt værdifulde landskaber eller råstofindvindingen sker ud for kysterne med et såret eller ødelagt havmiljø til følge.

Lastbiltransporten af de mange millioner kubikmeter råstoffer, produktionen af to millioner tons cement alene på Portland fabrikken i Aalborg og gasforbruget på de 25-30 danske teglværker har et betydeligt miljøaftryk.

Regionerne har i dag stærkt divergerende holdninger til reetableringen af de landbaserede råstofgrave. Efterbehandling sker erfaringsmæssig med jord mv. udefra med den betydelige risiko for forurening af grundvand og overfladevand, som det åbenlyst indebærer. Nogle regioner prioriterer reetablering til natur som anbefalet i fx KTC's og EnviNa's rapport: "Mere natur i råstofgrave" 2014, mens andre regioner, fx. Region Nordjylland næsten pr. refleks forlanger reetablering til landbrugsformål, uagtet at de tømte råstofgrave mange steder har potentiale til at udvikle sig til værdifulde biodiversitets-oaser, ofte med karakter af næringsfattige overdrev.

Der er således behov for en anderledes fast og hensigtsmæssig styring af råstofudvindingen i Danmark. Det er på denne baggrund, at vi opfordrer DN Sekretariatet til at koordinere formuleringen af en DN råstofpolitik i samarbejde med HB, naturpolitisk udvalg og lokalafdelingerne. Dermed opnår vi at sikre en proces, som resulterer i, at det er Danmarks Naturfredningsforening, der påvirker fremtidens råstofpolitik..

Med venlig hilsen

Marianne Engberg
Formand DN Allerød

Jens Søndergaard
Formand DN Fredensborg

Jørgen B. Nielsen
Formand DN Hillerød

Bilag:
Råstofindvinding i Danmark 2019.
Niras: Fremskrivning af råstofforbrug 2020 – 2040